

Sms från Soppero

Ann-Helén Laestadius

Handling:

13-åriga Agnes lär sig samiska i smyg. Hon bor i Solna men hennes mamma är same. Agnes mamma, Anna-Sara, valde att flytta från Soppero och sluta tala samiska. Hon utsattes svårt för mobbning i skolan pga av hennes samiska ursprung och hon valde att "lämna" den samiska gemenskapen. De åker dock varje år och hälsar på i Soppero. Nu är det snart dags att resa tillbaka igen. Agnes har många frågor om samiskan och funderar över sin samiska identitet. Hon planerar att överraska sin mormor och morfar under vistelsen i Soppero och avslöja att hon börjat lära sig samiska. Hon ber sin kusin Kristin om hjälp.

En tid innan Agnes reser upp till Soppero får Agnes ett sms från Henrik, en samisk kille i Soppero. Han vill att de ska ses och verkar intresserad. När de träffas bjuder Henrik med Agnes upp till fjälls. Kristin känner sig bortglömd och avundsjuk och kusinerna blir osams. I bråket säger Kristin att Agnes bara är en "fusk-same" som är same när det ger fördelar.

Viktiga karaktärer:

Agnes, huvudkaraktär, 13 år, mamma Anna-Sara, bor i Solna

Henrik, 14 år, samekille från Soppero

Kristin, Agnes kusin, 13 år, talar samiska hemma, bor i samebyn Soppero

Jenny, Agnes bästa vän i Solna

Anna-Sara, Agnes mamma, bor i Solna, same, men talar inte längre samiska

Karin, Anna-Saras bästa vän under skoltiden, men deras kontakt bröts när Anna-Sara bytte till en skola i Kiruna. Gift med Anna-Saras bror.

Samtalet utgår från Chambers samtalsmodell kring läsningen:

- Vad gillade du med boken?
- Vad ogillade du med boken?
- Det här funderar jag över.
- Dessa mönster hittade jag.

Allmänna frågor:

- Första gången du såg boken, alltså innan du hade läst den, vad trodde du att det var för en sorts bok? Nu när du har läst den, var den annorlunda än vad du hade väntat dig?
- Har du läst andra böcker som liknar den här? På vilket sätt?
- Om du hade skrivit den här boken? Hur hade du gjort den annorlunda?
- Kunde du "se" berättelsen i din fantasi medan du läste?
- Är det här en bok som man läser snabbt eller långsamt?

Specialfrågor: Jag undrar...

- Vems berättelse är "Sms från Soppero"? Vilka är huvudkaraktärerna enligt dig?
- Finns det några bifigurer i boken som du tycker spelar stor roll i berättelsen? Vilka? Hur tänker du då?
- Är det någon karaktär du fastnar extra för? Varför?
- Hurdana är Agnes och Kristin? Vilka ord beskriver dem? Hur märker du det? Vilka skillnader och likheter ser vi mellan dem?
- Hur är Henrik? Hur vill du beskriva honom? Hur märks det?
- Varför är det viktigt för Henrik att hans tjej är same och kan tala samiska?
- s. 15, 67 Hur beskrivs de samiska ungdomarnas liv och framtidsdrömmar i boken? Vilka skillnader och likheter finns med Agnes liv i Stockholm?
- s. 22, 17 Vad är skillnaden mellan att vara same i Stockholm och i Kiruna?
- s. 15-27, 78 Kristin tänker att det inte går att vara same i Stockholm, medan Anna-Sara tycker att det är lättare att vara same där. Hur kan de tänka så olika?
- Kan man vara same utanför Sameland?
- s. 16, 36, 57 Anna-Sara väljer att sluta tala samiska? Varför? Hur uppfattar omgivningen det? Kan du förstå hennes beslut?
- s. 122, 124 Varför klarar inte Anna-Sara att börja tala samiska igen trots att hon kan språket?
- Varför är det viktigt för Agnes att lära sig tala samiska?
- s. 115-118 Vad händer i Agnes när hon får på sig kolten?
- 125, 130, 132 Hur reagerar Anna-Sara när hon får se Agnes i kolt? Varför reagerar hon som hon gör, tror du?
- s. 10 Vad menas med meningen "Men i Agnes hjärta brann drömmen om att bli en riktig same"?
- Hur lång tid tror ni det tog för allting att hända?

- s. 62, 64 Varför blir Kristin så arg på Agnes när hon flyger till fjälls? Kan du förstå henne? Hur hade du reagerat i hennes situation?
- Det kan vara tufft att leva som same, hur skildras det i boken?
- Vilka teman är det som Ann-Helén vill ta upp i boken *Sms från Soppero*?
- Finns det något budskap till oss som läsare?
- s. 100 Vi får delvis författarens budskap genom Karins röst på s. 100. Vad menar författaren gör någon till same?
- Konflikter mellan samer och svenskar tas upp gång på gång i boken. Vad bottnar konflikten i?
- Det finns flera tidsmarkörer i boken, vilka hittar du? Kan du se spår av samtiden av då boken skrevs?
- Har du läst något mer av den här författaren? I så fall, finns det likheter mellan verken?
- Kommer du att läsa mer av författaren?
- Kan du se spår av författaren själv i boken?
- Vad får du lära dig om den samiska kulturen i boken?
- Påminner boken dig om någon annan text, film eller verklig händelse?

Avslutande frågor:

Nu när vi har lyssnat på varandra och fått höra allt möjligt som andra har upptäckt.

- Var det något av det de andra sa, som du blev förvånad över?
- Vilka lärdomar drar du av den här boken?
- Vem tycker du borde läsa den här boken? Motivera
- Nu när du tänker på boken, efter att vi pratat så mycket om den, vad är nu viktigast för dig?